

Pardubice III
MĚSTSKÝ OBVOD

Knihovna
MO PARDUBICE III

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2024

KNIHOVNA MĚSTSKÉHO OBVODU PARDUBICE III

Knihovna Městského obvodu Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 731 198 161, 466 264 313

Městský obvod Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 466 799 131

Vedoucí knihovny: Ing. Irena Nimsová

Starosta: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek

Knihovnice:

leden – prosinec 2024

lic. Pavlína Jehličková, Bc. Markéta Kišáková

Knihovna MO Pardubice III je organizační složkou Městského obvodu Pardubice III od roku 2007. Velikost obsluhové populace je ke dni 31. prosince 2024 vyčíslena na 15 158 občanů.

Web: www.knihovna-dubina.cz

E-mail: knihovna.dubina@seznam.cz

Facebook: www.facebook.com/Knihovna-Dubina

Instagram: [knihovnadubina](https://www.instagram.com/knihovnadubina)

KNIHOVNÍ FOND

Knihovní fond Knihovny Městského obvodu Pardubice III je vyvážený s prvky nových směrů ve světě literární tvorby a splňuje všeobecné podmínky zaběhlých standardů knihoven. Je zaměřen na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí, mladistvých i dospělých. Přihlíží i na potřeby svých čtenářů a dává jim možnost svými tipy na knihy, audioknihy i deskové hry rozvíjet rozmanitost knihovního fondu. Tato možnost je hojně využívána a přináší knihovně spokojené čtenáře. Navrhovatelé knihovních dokumentů následně jako odměnu obdrží navržený knihovní dokument jako první.

Nákup nových knih je řízen poptávkou čtenářů, dále nabídkou nakladatelství, vývojem trendů v literární tvorbě a rozvojem nových žánrů literatury. Velkou roli při výběru knih hrají recenze z renomovaných knižních portálů, ze sociálních sítí, knižních veletrhů, celostátních literárních soutěží či recenzí od našich čtenářů. Důležitou součástí je i literatura naučná, především biografie a memoáry či literatura faktu, které jsou našimi čtenáři žádané. Výběru knih je věnována mimořádná pozornost.

Velkou roli v řádném fungování knihovny představují i finanční limity nákupů knihovních dokumentů. Mezi zdroje patří nabídky knihovních dokumentů v antikvariátech, e-obchodech s levnými knihami (např. KnihyLevneOnline.cz), či on-line výprodeje renovovaných knihkupců. V roce 2024 pokračuje spolupráce s akvizičním portálem TEAMLIBRARY, který nabízí bezkonkurenční ceny. Výraznou roli v rozšíření knihovního fondu hrají i dary, v roce 2024 se jednalo o **225 nových knižních dokumentů**. Tady je nutno podotknout, že rok 2024 pro knihovnu byl, díky darům, rokem obnovy titulů, které knihovna má již ve svém fondu. Takto se povedlo vyměnit cca **159 poškozených knih**.

Samozřejmostí je i rozšiřování knihovního fondu dle potřeb Školských vzdělávacích programů, a to na základě komunikace se základními a středními školami. Důležitá je i součinnost s rodiči žáků školou povinných. Snahou je zapojit ZŠ Městského obvodu Pardubice III do obnovy a stabilizace fondu určeného právě pro děti a mládež.

Knihovnice důsledně sledují, jaké knihy již není nutné mít v knihovním fondu např. z důvodu zastaralého obsahu nebo opotřebenosti. Část knih je postupně přesouvána do skladu knihovny, který se nachází v prostorách Městského úřadu Pardubice III. Již nepotřebné knihy jsou nabízeny institucím dle Knihovního zákona a následně jsou úbytkovány (vyřazovány) na základě stanovených knihovních pravidel. V průběhu roku jsou vyřazovány **pouze poškozené knihy**. Bohužel těchto knih každoročně přibývá, i když knihovnice se snaží škody na knižních dokumentech eliminovat. Poškození je způsobeno stářím knihovního dokumentu, nepřiměřenou manipulací čtenářem (politě knihy, potrhané listy knih, znehodnocení potravinami apod.), popřípadě neodbornou opravou jim svěřeného knihovního dokumentu. V případě poškození knih čtenářem jsou zavedeny sankce dle rozsahu poškození. Vše knihovnice řeší vstřícnou dohodou s příslušným čtenářem.

V roce 2024 bohužel knihovna byla postižena havárií teplovodního rozvodu a díky tomu přišla o cca 900 knih rozličného stáří. Bohužel některé tituly poškozených knih není knihovna schopna nahradit díky jejich nedostupnosti na trhu.

Byla rozšířena nabídka audioknih, titulů Kouzelného čtení, knih pro cílovou skupinu dětí do 3 let a periodik, jejíž obliba mezi čtenáři roste. V sortimentu knihovny objevíte speciální sekci komiksů i tzv. manga, jejichž popularita v knihovně neustále stoupá. V rámci komiksů přibývá i tzv. školní četba či témata z naučné literatury, především historie. Periodika jsou nabízena dle zájmu čtenářů.

Nastavený systém poplatků za nevrácené knihy, kdy čtenářovi je účtován poplatek (upomínka) za každý den prodlení nevrácené knihy, přináší knihovně dobré výsledky. Čtenáři se stávají zodpovědnějšími, minimalizuje se tak zpoždění nevrácených žádaných titulů a následně nedochází k prodlení v rezervačním systému knih.

Čtenáři jsou bezplatně informováni o včasném vrácení knih e-mailem nebo mají tzv. informační kartičky, kde jim knihovnice zapíše termín vrácení knihovních dokumentů, včetně jejich počtu. Další možnost prodloužení knih mají čtenáři ve webovém katalogu knihovny. Důležité je zmínit, že každé uzavření knihovny pro čtenáře neznamena nárůst upomínek. Knihovnice v době uzavření automaticky výpůjčky knih prodlouží. V měsíci březnu je čtenářům udělena amnestie upomínek, čtenář vrací knihy a neplatí žádnou upomínku. V době letních prázdnin je dvou měsíční výpůjční doba.

UŽIVATELÉ

Noví čtenáři

V roce 2024 bylo v knihovně na Dubině **1230 zaregistrovaných čtenářů**. Oproti roku 2023 dochází **k navýšení počtu o 76 čtenářů**, z toho je 51 čtenářů do 15 let. Navýšení počtu čtenářů je důsledkem zvýšení počtu vzdělávacích i kulturních akcí pro rodiny.

Návštěvnost knihovny

Knihovnu navštívilo **23 921 registrovaných čtenářů**. Nedílnou součástí čísla jsou i návštěvníci on-line služeb. V letošním roce se virtuální návštěvy vyšplhaly na **10 146 návštěvníků**. V tomto počtu nejsou zahrnuty počty veřejnosti, které v knihovně kopírují nebo knihovnu navštíví se záminkou si ji jen prohlédnout.

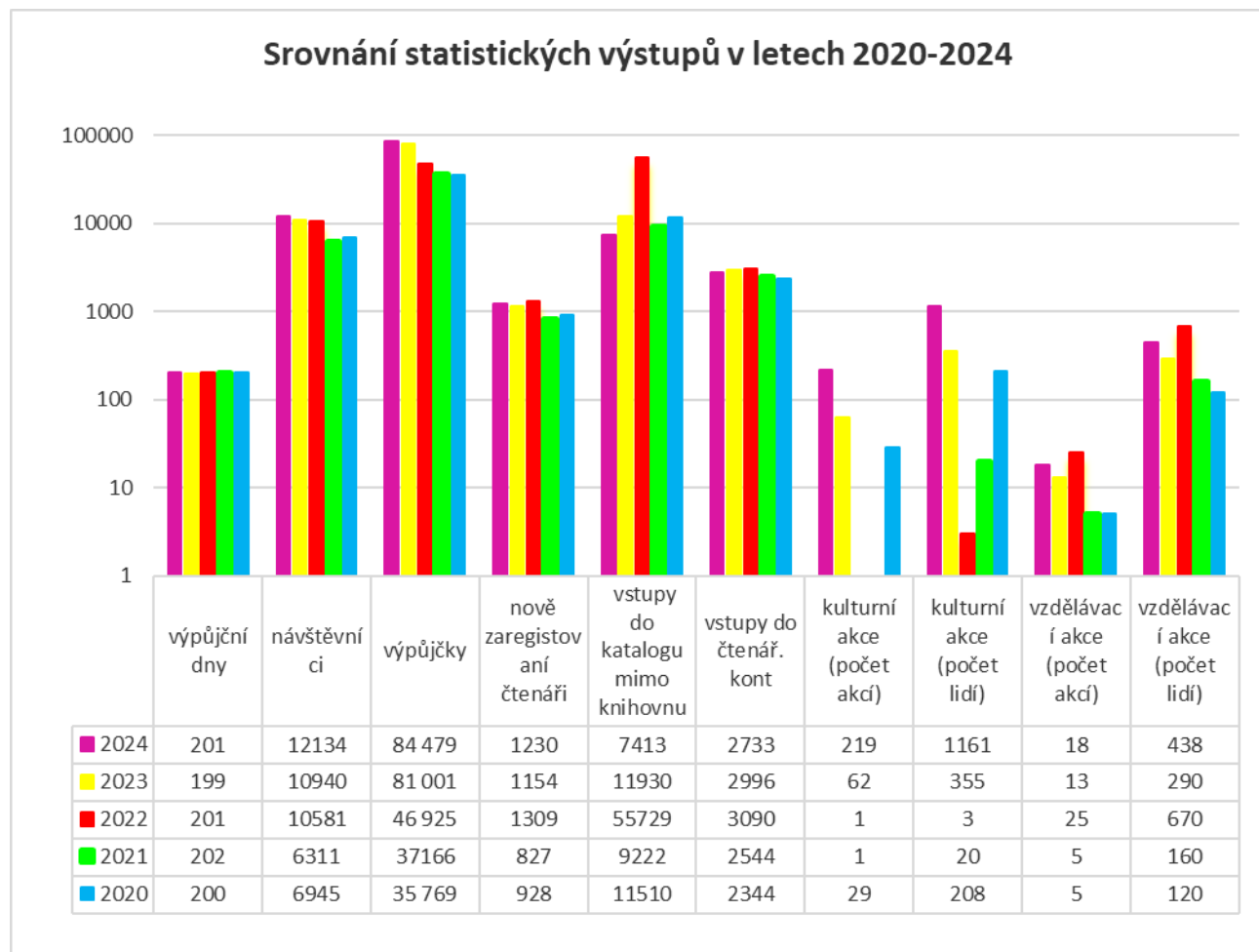
VÝPŮJČKY

Výpůjčky zaznamenaly zvýšení počtu **o 3 478 knihovních dokumentů**, tedy **na celkových 84 479 knižních dokumentů** (v roce 2023 vypůjčeno **81 001** knihovních dokumentů) a prolongace u čtenářů knihovny se zvýšily **o 1 479 dokumentů** (rok 2023 znamenal **54 475 prolongací**). Půjčování deskových her probíhalo ve standardním režimu.

Knihovna MO Pardubice III	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Počet čtenářů	1230	1154	1309	827	928	1 201	1 030	924
z toho čtenáři do 15 let	402	351	543	215	321	509	516	347
z toho dospělí čtenáři	828	803	766	612	607	692	514	577
Celkový počet výpůjček	84479	81001	46 925	37 166	35 754	46 196	34 491	27 401
Štáv knihovního fondu k 31. 12.	20045	20354	19 614	18 866	18 710	18 389	19 496	18 819

V roce 2024 bylo **úbytkováno 1 366 knih**. Jedná se o knihy poškozené, opotřebené, ztracené a z velké části o knihy, které byly zničeny havárií dálkového topení. Důležité je zmínit, že knihovní fond se meziročně **snížil o 309 knižních dokumentů**.

Graf 1: Srovnání statistických výstupů v letech 2020 – 2024

DALŠÍ ÚDAJE (MVS, AKCE, SLUŽBY)

Služby

Mezi stálé služby Knihovny Dubina patří:

Knih do domu – donáška na přání imobilním čtenářům (převážně seniorům či handicapovaným čtenářům) do jejich domova. Velmi pozitivní odezva od samotných čtenářů i jejich rodin nás těší.

E-knihy – knihovna nabízí možnost výpůjček e-knih přes e-katalog PORTARO ve spolupráci s Městskou knihovnou v Praze.

Webové stránky - stránky jsou neustále aktualizovány a spravovány samotnými knihovnicemi. Součástí webových stránek je možnost položení dotazu knihovnicím nebo sami čtenáři mohou navrhnout knihy,

kterými by chtěli obohatit knihovní fond. Čtenáři, který novou knihu navrhne, je zmíněná kniha přednostně zapůjčena. Webové stránky také umožňují registraci nového čtenáře, nahlížení do aktuálního dění knihovny, objednání knih domů či rezervaci knih. K dispozici je i fotogalerie z akcí. Provozován je i e-katalog PORTARO jako stálá podpora čtenářům.

Sociální síť Facebook Knihovny MO Pardubice III – Facebook Knihovny Dubina je velmi aktivní, čemuž svědčí i aktivita jednotlivých příznivců stránky. Aktivně je využíván čtenáři k zasílání dotazů knihovnicím.

Sociální síť Instagram Knihovny MO Pardubice III – založen v roce 2020. Instagram slouží především k prezentaci knihovního fondu pro mladší generace. Instagram knihovnice používají ke sledování současných trendů čtení.

Půjčování elektronických čteček - v majetku knihovny jsou dvě e-čtečky.

Meziknihovní výpůjční služby - meziknihovní výpůjční služby jsou v knihovně na Dubině využívány v plném možném rozsahu služby. S pravidelností knihovnice jezdí pro objednané knihy do Krajské knihovny v Pardubicích. V roce 2024 byl tímto způsobem knihovní fond obohacen o **431 knižních dokumentů**.

Krajská knihovna v Pardubicích – spolupráce je na velmi dobré úrovni. Knihovnice se pravidelně účastní školení rozvíjející jejich schopnosti a znalosti důležité pro bezproblémový chod knihovny. Krajská knihovna má síť BIBLIOBOXŮ, kam i čtenáři knihovny na Dubině mají možnost v nejnutnějším případě vrátit knihy. Bohužel tato služba má jeden velký nedostatek. Knihy z biblioboxů se do knihovny na Dubině vrací s několikadenním zpožděním, což působí komplikace při účtování upomínek čtenářům. S každým dotčeným čtenářem je situace řešena osobně a ve společném souladu.

Veřejný internet, informační služby, kopírování, možnost zakoupení dárkového poukazu ke zřízení nové registrace - služby využívají čtenáři i veřejnost.

Půjčování turistických map – jedná se o službu tzv. sezónní. Největší rozsah má v turistické sezoně od května do října.

Geocaching - Knihovna Dubina je zapojena do celosvětové hry Geocaching, snahou je podpořit povědomí o existenci Knihovny na Dubině a zajímavou formou pozvat do knihovny i nečtenáře. V současnosti knihovna disponuje pouze jednou „keškou“. Druhá „keška“ byla v knihobudce v místní části Drážka, kde byla zrušena z důvodu častých krádeží věcí určených pro Geocaching.

Balení knih – jedná se o službu především mířenou na rodiče školou povinných dětí.

Knihobudka – v roce 2018 byla zřízena Knihobudka v ulici Na Drážce, v roce 2022 přibyla Knihobudka přímo před knihovnou. Obě jsou plně využívány veřejností. Kontrolovány a doplňovány jsou pravidelně - jednou týdně knihobudka Na Drážce, denně knihobudka před knihovnou.

Dary knih pro knihovnu – knihovna v průběhu roku přijímá knižní dary od čtenářů i veřejnosti. Většinou se jedná o dary z pozůstalostí. Knihovnice knihy využívají především k rozšíření či obnově knihovního fondu a jako možnost doplňování knih do knihobudky.

Autorská čtení – pořádání autorského čtení či cestovatelské besedy přímo v knihovně pokračuje. Prostory knihovny jsou uzpůsobeny pro 25 sedících čtenářů či občanů. V roce 2024 přivítala knihovna spisovatelky: Kateřinu Surmanovou, Martinu Boučkovou a Viktorii Hanišovou. Zároveň knihovna poprvé uspořádala besedu s cestovatelem a fotografem Janem Musilem (pardubický rodák) na téma Východního Tibetu. Autorské čtení i cestovatelská beseda se zařadily do významných akcí knihovny a ta v nich bude pokračovat i nadále.

Otevření knihovny veřejnosti – otevření knihovny veřejnosti v době pořádání akcí Městského obvodu Pardubice III. Knihovna je otevřena ve stejný čas, ve kterém je pořádána akce obvodu a nabízí veřejnosti

možnost se zapojit do připravených aktivit souvisejících s tématem pořádané akce. Řada akcí je plánována do pozdních odpoledních či večerních hodin, což rozšiřuje počet hodin knihovny otevřených pro veřejnost.

Akce

Hlavní činností knihovny by měla být vzdělávací činnost a především rozvoj čtenářské gramotnosti. V první polovině roku je tedy činnost zaměřena především na tematické vzdělávací programy pro děti z mateřských a základních škol.

Témata besed pro mateřské a základní školy v roce 2024:

Vzdělávací besedy byly připraveny pro mateřské školky, 1., 3. a 5. ročníky základních škol.

Celkem se uskutečnilo **18 vzdělávacích besed** a do knihovny se podívalo **438 dětí včetně žáků**.

Veškeré vzdělávací besedy byly provázeny tematickou knihou. S dětmi a žáčky se hovořilo o rozdělení knižních dokumentů do jednotlivých žánrů literatury a zároveň se diskutovalo o počínání čtenářů v knihovně. V roce 2024 byly besedy s tématem: pro mateřskou školkou „Povídání o pejskovi a kočičce“, pro třetí ročníky „Se slušností nejdál dojdeš“ nebo „Robot v divočině“, pro první ročníky „Houbové pohádky“ a konečně pro páté ročníky byla zvolena vzdělávací beseda s fyzikálními pokusy „Zázrak jménem voda“. Součástí vzdělávací besedy jsou i pracovní listy či pohybové aktivity dětí.

V roce 2024 probíhaly v knihovně tyto pravidelné nebo tematické akce:

LEDEN

Geocaching, střeďeční malování - zima, kreativní dílničky v knihovně (Ptačí krmítko), akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), havárie ústředního topení.

ÚNOR

Geocaching, vzdělávací program pro mateřské školky „Povídání o pejskovi a kočičce“ kreativní dílničky v knihovně (Valentýnský lenochod), střeďeční malování – Valentýn, havárie ústředního topení.

BŘEZEN

Geocaching, kreativní dílničky v knihovně (Kytíčkové přání, Veselá beruška), vzdělávací program pro mateřské školky „Povídání o pejskovi a kočičce“ a třetí ročníky „Se slušností nejdál dojdeš“ nebo „Robot v divočině“, jarní prázdninové dílničky v knihovně „Kohouti“, dílničky pro seniory „Velikonoční dekorace“, Březen měsíc čtenářů – amnestie poplatků za upomínky, Junior kvíz pro děti od 7 až 10 let a pro děti od 11 až 15 let, autorské čtení Kateřiny Surmanové.

DUBEN

Střeďeční malování – Mláďata, kreativní dílničky v knihovně (Veselá Beruška, Slonisko Dumbo), Geocaching, vzdělávací program pro třetí ročníky „Se slušností nejdál dojdeš“ nebo „Robot v divočině“ a páté ročníky „Zázrak jménem voda“, Otevření knihovny veřejnosti od 17 do 20 hodin – Slet čarodějnic (30. 4.), tematické kreativní dílničky pro rodiny s dětmi „Čarodějnice“.

KVĚTEN

Střeďeční malování - květen, vzdělávací program pro první ročníky „Houbové pohádky“ a páté ročníky „Zázrak jménem voda“, Geocaching, kreativní dílničky v knihovně (Slonisko Dumbo, Slunečnice), tematické kreativní dílničky ke Dni dětí pro rodiny s dětmi „Létající motýlek“, Otevření knihovny veřejnosti od 16 do 19 hodin – Dětský den v knihovně (30. 5.).

ČERVEN

Geocaching, kreativní dílničky v knihovně (Slunečnice, Koupáníčko), cestovatelská beseda cestovatele a především fotografa Jana Musila „Stezkami Východního Tibetu“, akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie

poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), středeční – Květiny, vzdělávací besedy pro první ročníky základních škol „Houbové pohádky“, Otevření knihovny veřejnosti od 16 do 21 hodin – Opékání buřtů s knihovnou (21. 6.), Literární luštění pro děti.

ČERVENEC

Geocaching, Středeční malování – letní prázdninové, kreativní dílničky v knihovně (Koupáníčko, Velryba Olga), Otevření knihovny veřejnosti od 16 do 21 hodin – Opékání buřtů s knihovnou (26. 7.) a Prázdninové kino s knihovnou (4. 7. a 18. 7.), Literární luštění pro děti, instagramová červencová soutěž o knihy.

SRPEN

Geocaching, Středeční malování – letní prázdninové, kreativní dílničky v knihovně (Lev Leonard, Hlemýžď Hektor), Otevření knihovny veřejnosti od 16 do 21 hodin – Opékání buřtů s knihovnou (23. 8.) a Prázdninové kino s knihovnou (1. 8., 15. 8. a 29. 8.), Literární luštění pro děti, instagramová srpnová soutěž o knihy.

ZÁŘÍ

Kreativní dílničky v knihovně (Hlemýžď Hektor, Kočička Jíťa), Středeční malování - vílí, Geocaching, Otevření knihovny veřejnosti od 17 do 19 hodin – Studánecké posvícení s knihovnou (7. 9.) a tematické posvícenské kreativní dílničky pro rodiny s dětmi – Vrána, autorské čtení Viktorie Hanišové.

ŘÍJEN

Týden knihoven - registrace seniorů zdarma, Geocaching, Středeční malování – podzimní, kreativní dílničky v knihovně (Veverka Johanka, Veselí pavoučci), dílničky pro seniory – Originální ptáček z vlny.

LISTOPAD

Sbírka Den Válečných veteránů, Středeční malování - strašidelné, kreativní dílničky v knihovně (Anděl. Veselí pavoučci), Geocaching, Soutěžní křížovka, autorské čtení Martiny Boučkové (pardubická spisovatelka), Otevření knihovny veřejnosti od 10 do 17 hodin – Gulášobraní a Rozsvícení vánočního stromečku (30. 11.) a tematické kreativní dílničky pro rodiny s dětmi – Vánoční ozdoby.

PROSINEC

Středeční malování - vánoční, kreativní dílničky v knihovně (Ruličkový stromeček, Sněžitko), kreativní dílničky pro seniory „Vánoční sáňky“, Otevření knihovny veřejnosti od 17 do 19 hodin – Vánoční zpívání s knihovnou.

Návštěvníků Knihovny městského obvodu Pardubice III na vyhledávaných kulturních akcích (vzdělávacích besedách) bylo **celkem 1599**, z toho 438 návštěvníků vzdělávacích akcí a 1161 návštěvníků kulturních akcí.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Knihovna Dubina disponuje jedním počítačem pro veřejnost, který v roce 2024 využilo 42 registrovaných uživatelů.

Knihovnice sami spravují webové stránky, sociální síť Facebook a Instagram. Sociální síť Facebook stále zaznamenává nárůst sledovanosti:

Knihovna MO Pardubice III	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Sociální síť Facebook sledujících	598	581	544	475	454	402	338
Sociální síť Instagram	553	547	523	455	52	0	0

Knihovna je dostupná na **informativní stránce knihovny Wikipedie**.

Využívání webových stránek je čtenáři preferováno a také vývoj v dostupných datech je v pozitivních číslech. Webový e-katalog je přizpůsoben moderním potřebám čtenáře. Návštěvnost webových stránek se stále navyšuje. Webové stránky byly **zobrazeny 11 218**, z toho **návštěvnost byla 5 703**.

Závěrem lze říci, že Knihovna Dubina je dlouhodobě stabilní knihovnou ve městě Pardubice. Knihovnice jsou proškoleny v rámci nabízených možností, především Krajskou knihovnou Pardubice nebo nabídkou ze SKIPu či Národní knihovnou. Na webovém portálu Databaze.cz, TEAMLIBRARY.cz, portálu Československá knižní databáze, Instagramu a mezinárodního portálu Goodreads sledují současné trendy v literatuře. Zároveň jsou sledována ocenění v oblasti literatury, kde se inspirují pro případné nákupy nových knih. Nedílnou součástí při hledání knih je i komunikace přímo se čtenáři nebo při instagramových soutěžích, které právě stojí na doporučeních knih soutěžících. Nákup knih v současnosti probíhá především přes portál TEAMLIBRARY.cz a následně jsou využívány portály renomovaných knihkupců především v podobě výprodejových akcí. Využíván je i nákup knih v antikvariátech.

Všechny kroky činěné knihovnicemi jsou konány pro zvýšení komfortu, spokojenosti čtenářů i jejich rodin. Služba „Kniha do domu“ byla využívána ve větší míře, což rozšiřuje okruh čtenářů. Oblíbenost možnosti donášky knih domů zvýšila dostupnost knihovny pro imobilní čtenáře. Prostory knihovny jsou nyní s bezbariérovým přístupem a knihovna získala nové čtenáře mezi tělesně handicapovanými lidmi. Právě bezbariérovost zvyšuje zájem o knihovnu na Dubině v řadách maminek s kočárky či seniorů. Řada čtenářů jsou majitelé psů i tato stvoření jsou v knihovně vítána. Knihovna je tedy otevřená i pro pejsky.

Knihovna Dubina je součástí SKIPu. Účastní se celostátních akcí SKIPu, zmíníme např. akce Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Veřejná charitativní sbírka Den válečných veteránů či Už jsem čtenář.

Rok 2024 byl plný neustálých změn, které vedly knihovnice hledat inovativní procesy v knihovně a hledat nové směry výhodné pro čtenáře. Do knihovny se postupně vrátily tradiční akce, jako jsou dílničky vzdělávací besedy pro mateřské a základní školy či Středeční malování. Spoluprací s Městským obvodem a participací na akcích obvodu tak knihovna se postupně pomalými kroky stává i komunitním centrem.

V roce 2024 se knihovna zapojila hned do několika projektů. Prvním z nich je „**Česká knihovna**“ vyhlašována Moravskou zemskou knihovnou v Brně. Cílem tohoto projektu je podpora ryze českých spisovatelů pro čtenáře z řad dospělých i dětí a mládeže. Knihovna tak obdržela nádherných 15 knih do svého fondu. Druhým projektem je připojení se do **Souborného katalogu Národní knihovny**. Katalog je primárně určen pro veškerou čtenářskou veřejnost. Principem je hledání knihovních dokumentů v knihovnách celé České republiky a pro naši knihovnu to znamená rozšíření možností meziknihovní výpůjční služby.

Pro knihovnice je důležité neztratit kontakt se čtenáři a udržet si jejich přízeň. V tomto trendu pokračují i v roce 2025 a budou se snažit i nadále uspokojovat čtenářské potřeby i služby pro čtenáře.

V Pardubicích dne 22. ledna 2025

lic. Pavlína Jehličková